Ner. 121. ROK 1842 WTOREK 31 MAJA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztéry, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Petronelli Panny.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Borzesława.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 5‴ 881	† 5° 7	3‴ 82	Żaden	Pogoda	
28	2	5, 945	† 18, 7	3, 82	Wpn Wschodni słaby	Pogoda z Chmurami	
	10	6, 624	+ 12, 4	4, 18	Pn Wschodni słaby	Pogoda	
	6	6, 467	† 9, 7	3, 82	Wschodni słaby	Pogoda	
29	2	6, 513	† 18, 3	3, 45	Pn Wschodni średni	Pogoda z Chmurami	
	1	6, 400	† 18, 8	3, 59	,, słaby	Pogoda	

Wiadomości zagraniczne.

FRANCYA.

Izba parów. Posiedzenie dnia 17 *Maja.* Na dzisiejsze posiedzenie zapowiedział xiążę Moskwy interpellacyą względem nieszczęścia na kolei żelaznéj. Powiedział on, iż zaleconego przez rząd śledztwa uprzedzać nie myśli, ale nie może się wstrzymać od zrobienia kilku uwag nad niedostatecznością obowięzującego obecnie regulaminu dla kolei żelaznych. Nie ulega dotąd żadnéj wątpliwości, rzekł, że nieszczęście d. 8 Maja wydarzone pęknięcie osi u lokomotywy o czterech kołach, będącéj na czele pociągu, przypisać należy. W zawartych zaś układach między rządem a towarzystwami kolei żelaznych nic się takiego nie znajduje, coby trwałość lokomotywów, wewnętrzne urządzenia tychże i liczbę kół na celu miało. W regulaminach tych jest tylko mowa o trwałości kotłów i urządzeniu tychże a przecież znawcy dawno już wyrzekli, że czworokolne lokomotywy całkiem zakazać należy. Szanowny członek wymienił następnie kilka środków ostrożności, któreby, zdaniem jego, podobnemu nieszczęściu zapobiedz mogły. I tak powozy z podróżnymi możnaby wozami z rzeczami od lokomotywy przegrodzić, wypada także używania kilku lokomotyw zakazać, przyzwoitą szybkość oznaczyć i t. d. Natomiast zganił mówca uczyniony z wielu stron wniosek, aby nadal podróżnych nie zamykano. Sądził on, że gdyby podróżni co chwila dowolnie z powozów wyskakiwać mogli jeszczeby się więcéj wydarzyło nieszczęść.

Minister budowli publicznych oświadczył, iż rząd oddawna już używał wszelkich środków ostrożności, dla zapobieżenia nieszczęściom na kolejach żelaznych. Ogólna obawa niestety aż do téj chwili li tylko na jedno możliwe niebezpieczeństwo, t. j. na pęknięcie kotła, zwrócona była; wydarzenie zaś dnia ósmego Maja inne jeszcze wykryło niebezpieczeństwo.

Wśród toczącego się w obecnéj chwili śledztwa byłoby niestósownie, rzekł minister, stanowcze objawić zdanie, któreby może kommissya mniéj więcéj zmieniła. Trzeba nadto doczekać się zeznań świadków, i nic takiego nie powiedzieć, coby na wyrok sądu wpływać mogło, a sąd właśnie niedługo się sprawą tą zajmie. Używania lokomotyw o 4ch kołach tymczasowo zakazano, ale to jeszcze nie jest dowodem, żeby te całkiem niezdatne do użycia być miały.

Paryż 17 *Maja.*

Obrady nad budżetem, dziś rozpoczęte, ukończą się zapewne w ciągu 2ch tygodni. Tak więc izba deputowanych, która się wtedy sama przez się rozwiąże, ukończy prace swoje w pierwszych dniach Czerwca. Gdy zaś izba parów zawsze tylko trzech tygodni do uprzątnienia się z budżetem potrzebuje, przeto posiedzenia jéj urzędownie d: 20 albo 25. Czerwca zamknięte będą.

Hrabia Las Cases, który Napoleonowi na wyspę św. Heleny towarzyszył i sławny *Memorial de Sainte Heléne* napisał, umarł wczoraj w Passy, gdzie w zupełném żył od świata odosobnieniu. Przeżył on 80 lat i pozostawia dwóch synów, z których jeden jest członkiem izby deputowanych, a drugi oficerem marynarki.

O nowym spisku nie ma już prawie mowy, chociaż znowu kilka osób uwięziono. Considere i Poncelet, którzy już kilkakrotnie byli wplątanemi w rozmaite spiski polityczne, tym razem podobno nie tak lekko zostaną uwolnionemi Tym razem przynajmniéj opozycya nie staje w obronie spiskowych przeciw sprawiedliwości, ale niektóre jéj dzienniki utrzymują, że cała ta sprawa jest wymysłem ministrów, którzy przy nowych wyborach potrzebują niebezpiecznych spisków, dla napędzenia strachu wahającym się wyborcom.

Znowu się coś okazuje, że dzienniki starają się przez rozliczne fałsze rozszerzyć przedmiot gadaniny, względem nieszczęśliwego wypadku w dniu 8 b. m. Ze wszystkich trupów które złożono w miejscu przeznaczoném na ich oglądanie (zwanem Morgne), dwóch tylko podobno nie poznano dotychczas. *Messager* ciągle jeszcze twierdzi, że tylko 46 osób straciło życie w skutku téj nieszczęśliwéj katastrofy, inne dzienniki tymczasem liczą ich na 133.

Jeszcze nie pochowano umarłych, jeszcze kilkuset ranionych spoczywa na łożu boleści cierpiąc w skutku tego okropnego wypadku, a już — ktoby temu uwierzył — wydano z tego zdarzenia karykaturę.

ANGLIA.

Posiedzenie izby niższéj dnia 13 Maja. Lord Palmerston wniósł tego wieczora pytanie o sprawach syryjskich. »Od kilku dni, rzekł, krąży wieść, że 5 albo 7 Druzów na rozkaz Omara Baszy zbójecko schwytano i do Konstantynopola odesłano. Chciałbym zatém wiedzieć, czy rzecz ta rządowi jest wiadoma.« Na to odrzekł sir R. Peel: »Na chwilę przed odbiciem od brzegu okrętu ostatniego nadeszła wiadomość z Syryi o schwytaniu 5 naczelników Druzowskich, a to wśród następujących okoliczności: Zaproszono ich na obiad do Omara Baszy pod pozorem, że ten im sprzyja. U stołu przytrzymano ich na znak dany; ale nie sądzę, żeby ich do Konstantynopola odesłano. Przyczyny ich uwięzienia nie podano. Mogę jednak szlachetnego lorda zapewnić, że rząd uczynienia w téj mierze przedstawień nie zaniecha i tego dopilnuje, aby pokrzywdzonym sprawiedliwość wymierzono.« Dr. Bowring przywodzi także na pamięć, iż rząd angielski zamyśla, jak do zrozumienia dano radzić rządowi tureckiemu, aby Omar Baszę usunął. Na to oświadczył sir R. Peel, że to w istocie nietylko Anglia ale i inne mocarstwa uczyniły, i że z otrzymanych doniesień wnosić może, iż urzędowanie Omara Baszy tylko chwilowe będzie. »Na każdy zaś przypadek, dodał, nadeszła wiadomość utwierdza mię w dawniejszém przekonaniu, że mianowanie jego bez rozwagi nastąpiło.«

Londyn 17 *Maja.*

United Service Gazette twierdzi, że na-

deszła depesza, adressowana do tajnego wydziału w Indyach, a to od Majora Eldreda Pottingera o kapitulacyi Kabulu, do Anglii i żąda mocno, aby ją jak najprędzéj do wiadomości publicznéj podano. Depesza ta uwalnia wprawdzie, jak się wspomniało, naczelnego wodza, jenerała Elphinstono, od wszelkiéj winy, gdy tenże podagrą dręczony, zmuszony był zaniechać wszelkiego czynnego wystąpienia, nato miast jednak oświadcza ona podobno, że na odbytéj w czasie nieobecności tego jenerała radzie wojennéj, wszyscy począwszy od brygadyera Sheltona wielką słabość i wątpienie okazali, tak że major Pottinger z jak największą odrazą zgromadzenie opuścił, nie widząc żadnéj możności przeparcia swoich sprężystych środków.

STANY ZJED. AMERYKI POŁNOCNEJ.

New York 20. *Kwietnia.*

Prezydent rzeczypospolitéj Texas, jenerał Houstson, ogłosił porty mexykańskie za będące w stanie oblężenia.

Gazety z Filadelfii donoszą, że w teatrze miasta Mobile, aktorka angielska, Miss Hamlin, przebiła sztyletem za sceną aktora nazwiskiem Ewing, który na miejscu padł nieżywy, a zbrodniarka uciekła i dotąd nie mogła być wyśledzoną.

C H I N Y.

Macao 14 *Lutego.*

Miasto Hong-czufu, przeciw któremu sir H. Pottinger wymierzyć chce swoję następnjącą najbliższą wyprawę, ponieważ ono stanowić ma środkowy punkt jego operacyi, przeciw samemu Pekinowi, leży na południowym końcu wielkiego kanału i jest stolicą prowincyi Czekiang, i jednem z najpiękniejszych i najbogatszych miast całego państwa. Chińczycy zowią je rajem ziemskim, i twierdzą że ono mieści milion mieszkańców. Mniemają że garnizon tego miasta złożony z 10,000 niewycwiczonych rekrutów, nie wielki opór stawić zdoła anglikom, a upadek jego zastraszy bezwątpienia cesarza chińskiego w jego stolicy odległéj tylko na 60 mil angielskich, i uczyni go skłonniejszym do układów.

Rozmaitości.

— *Zegar udoskonalony.* Rabiel w Chalons otrzymał przywilej swobody na zegar; który wciąż idzie, a nigdy się nie nakręca, gdyż narząd bijący nakręca drugi narząd, który skazówki posuwa. Mechanizm jest równie prosty jak sztuczny, a co najważniejsza, że podług tego nowego wynalazku zrobione zegary, które nie zadługo w handel wejdą, mają być nie równie tańsze niż zwyczajne.

— *Dachy papierowe.* W Szwajcaryi i Norwegii już od lat 40 do nakrywania domów używają dachów papierowych. Szwedzki rząd rozporządzeniem z dnia 13 Maja 1834 uznał, że dachy te nie podlegają niebezpieczeństwu spalenia się, a w skutek tego nietylko, że pozwolił zaprowadzić je w mieście Karlskronie, ale nawet kazał takimże samym dachem pokryć wszystkie znajdujące się tamże magazyny królewskie. — Podobnież w Finlandyi, a mianowicie w Helsingfors pokrywają teraz domy powiększéj części dachem papierowym. Sposób ten pokrywania zaprowadzono niedawno także w mieście Rewal. Tamtejsza papiernia pana Donat, w ostatnich trzech latach sprzedała 410,000 tafli papieru. Tym sposobem oszczędza się znacznie drzewo, a prócz tego dach takowy trwa nierównie dłużéj, niż dach z darnio lub gont.

— *Pies wybawcą.* Z Ibraiłowa pod dniem 15 (3) Lutego 1842 donoszą: »Jednego dnia gdy wielka kra zaczęła iść na Dunaju, jeden z kapitanów norwegskich, którego okręt przy drugim brzegu kanału stał na kotwicy, pomimo idącéj kry, puścił się w małéj barce na przeciwny brzeg rzeki, i odbył tę nadzwyczaj niebezpieczną żeglugę bez wszelkiego przypadku. Ale gdy kapitan wysiadł na ląd, musiała barka powrócić do okrętu. Lecz skoro odbyła trzecią część drogi, już kra tak w około barkę otoczyła, że ani wprzód ani w tył płynąć niemogła.

Tym sposobem sześć osób znajdujących się w barce, ujrzało się wystawionych na oczywistą zgubę. Grecki sternik będący na okręcie, który już także kra otaczać zaczęła, przedsiewziął przedrzeć się do nich po lodzie, lecz skoro wysiadł z okrętu i kilka kroków postąpił, załamał się pod nim lód, a ten nieszczęśliwy znalazł grób w odmętach wzburzonego żywiołu. — Na widok tego wypadku jeszcze większa trwoga ogarnęła znajdujących się w barce. Z brzegu okrętów nie można było posłać żadnej pomocy, gdyż nikt nie śmiał podać się na widoczne niebezpieczeństwo. Lecz w téj powszechnéj trwodze będący na pokładzie statku norwegskiego drugi kapitan, przypomniał sobie, że ma bardzo wprawnego pudla. Bierze więc koniec liny, wkłada mu w pysk i każe płynąć do barki. Wierny pudel po wielkim trudzie przebija się szczęśliwie pomiędzy były kry, i przypływa z końcem liny do barki. Można sobie wyobrazić, z jaką radością przyjęto tego wybawcę! Tu przywięzują linę do barki, a osada okrętu przyciąga ją po lodzie aż do samego lądu. Tym sposobem wybawił pudel sześciu ludzi z widocznego niebezpieczeństwa.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 29 do dnia 30 Maja.

Łohotak Jakób, Tyrno Michał, Wołoński Hieronim, Nestwicz Stanisław, Majewski, Wilhelm, Narkiewicz Adam ob., Knopf Franciszek ob., Bzowska Marya ob., Szotarski Hipolit ob., Biernacka Magdalena ob., Różycki Erazm ob., Wisniewski Franciszek ob., Cywiński Szymon ob., Szczepańska Katarzyna ob., Zaręba Stefan, Piramowicz Franciszek, z Polski; — Kleczkowski Michał Serda obywatel, Borkowski Alexander hr., Przychodzki ob., Kuczkowski Kazimierz hr., Konopka Prosper ob., Lewandowski ob., Wąsowicz Dunin hr., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Adlerberg Teodozya, Radzimiński Wincenty ob., Michałowski Henryk ob., do Polski; — Jaszczurowski ob., Lewartowska Agata ob., Wasilewska Marya ob., Kolankiewicz ob., Swejkowski ob., Scheer Thos Henryk hs., do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 2845.

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu

Podaje do powszechnéj wiadomości, że w myśl uchwały Senatu Rządzącego z dnia 21 b. m. i r. Nro 2542 odbędzie się w biórach Wydziału dnia 7 Czerwca r. b w godzinach przedpołudniowych publiczna *in plus* licytacya na wypuszczenie w sześcioletnią dzierżawę od dnia 1 Czerwca 1842 r. zaczynać a w dniu ostatnim Maja 1848 kończyć się mającą folwarku miejskiego Dajwur wraz z gruntami i zabudowaniami do tegoż należącemi, cena do pierwszego wywołania ustanawia się w kwocie złp. 1156 jaka dotąd przez dzierżawcę tytułem rocznego czynszu była płacona, chęć licytowania mający złożą na *vadium* 1/10 część powyższej kwoty to jest złp. 115 gr. 18 o innych warunkach wiadomość w w biórach Wydziału powziętą być może.

Kraków dnia 27 Maja 1842 r.

Senator.

A. Wężyk.

(1r.) Za Sekr Wydz. F. *Girtler*.

Doniesienie prywatne.

Olejek Koloński, zachowujący i popierający wzrost włosów.

W roku 1766 przez J. Chr. Paes w Kolonii wynaleziony znajduje się jedynie w handlu Al. Schwarz za złp. 4 gr. 6 flaszeczka, na każde żądanie do sprzedania. (9r.)

Dzierżawa wieczysta (erbpacht) folwarku Bolechowia i Woli Bolechowskiéj z propinacyą we wsiach Bolechowice, Woli Bolechowskiéj, Zelkowie, Gackach i Zielonéj jest z wolnéj ręki do sprzedania. Mający chęć kupna zechcą się zgłosić do właściciela na gruncie mieszkającego, (1r.)

Jeden dzień życia mojego **Andante** *à la Polacca* na Fortepian zkomponowane i dedykowane Wéj P. *Colette* z Łabęckich Prendowskiéj.

Kamienica pod N. 95 w gminie Iéj przy ulicy S. Józefa położona, jest do sprzedania z wolnéj ręki; wiadomość bliższą powziąść można od właścicielki w tymże domu zamieszkałéj. (4r.)